

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 7716/2023
11.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Драгане Маринковић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД и ЂЂ сви из ..., чији је пуномоћник Горан Живковић - Горки адвокат из ..., против туженог Републике Србије - Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 3733/18 од 12.10.2022. године, у седници већа одржаној дана 11.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 3733/18 од 12.10.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гж 3733/18 од 12.10.2022. године у првом и делу другог става изреке и пресуда Првог основног суда у Београду П 9456/16 од 16.10.2017. године у другом и трећем ставу изреке тако што **СЕ ОДБИЈА** тужбени захтев којим су тужиоци тражили да им тужена солидарно исплати износ од 247.206,86 динара са законском затезном каматом од 22.07.2014. године и надокнади им трошкове парничног поступка у износу од 198.979,00 динара са законском затезном каматом од наступања услова за извршење до исплате.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиоци да на име трошкова поступка исплате туженој износ од 30.000,00 динара у року од осам дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 9456/16 од 16.10.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор пресуђене ствари. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да солидарно тужиоцима исплати износ од 247.206,86 динара са законском затезном каматом од 22.07.2014. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да накнади тужиоцима трошкове парничног поступка у износу од 198.979,00 динара са законском затезном каматом од дана када су наступили услови за извршење па до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев којим су тужиоци тражили да им тужена исплати законску затезну камату на трошкове парничног поступка почев од дана пресуђења до дана када су наступили услови за извршење.

Пресудом Вишег суда у Београду Гж 3733/18 од 12.10.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 9456/16 од 16.10.2017. године. Ставом другим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђено решење о трошковима поступка садржано у четвртом ставу изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 9456/16 од 16.10.2017. године. Ставом трећим изреке, одбијени су захтеви странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је, због погрешне примене материјалног права, благовремено изјавила ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

Поднетом тужбом тражена је наплата новчаног потраживања у висини законске затезне камате на трошкове парничног поступка досуђене тужиоцима у другом, правноснажно окончаном парничном поступку.

По оцени Врховног касационог суда, наводи ревидента и уз ревизију приложене другостепене пресуде донете у истоветним чињенично-правним споровима, оправдавају потребу да се одлучује о посебној ревизији тужене ради уједначавања судске праксе.

Из тог разлога, на основу члана 404. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији у складу са чланом 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем другостепеног суда Гж 14147/10 од 29.02.2012. године преиначено је решење о трошковима поступка садржано у првостепеној пресуди П 2497/06 до 31.10.2008. године и обавезана тужена да плати тужиоцима парничне трошкове у износу од 459.500,00 динара. Досуђене трошкове парничног поступка тужиоци су наплатили у извршном поступку 12.07.2012. године. Висина законске камате на досуђене трошкове поступка у периоду од 31.10.2008. године до 12.07.2012. године износи 247.206,86 динара.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом чланова 277. и 324. Закона о облигационим односима усвојио тужбени захтев. По становишту тог суда, тужена је пропуштањем рока за добровољно измирење обавезе плаћања трошкова поступка пала у доцњу и зато је у обавези да тужиоцима плати затезну камату.

Другостепени суд је прихватио разлоге нижестепеног суда и зато потврдио првостепену пресуду. Жалбене наводе да тужиоци немају право на затезну камату на досуђене парничне трошкове јер је нису захтевали до закључења главне расправе у поступку у којем су ти трошкови настали, другостепени суд је оценио као неосноване. По налажењу тог суда, парнични поступак у којем су тужиоци остварили право на

трошкове поступка је у првом степену окончан у време важења Закона о извршном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 125/04), којим је било предвиђено да се наплата законске затезне камате на износ досуђених трошкова може, на предлог повериоца, одредити решењем о извршењу. Ту могућност, међутим, није предвиђао Закон о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник Републике Србије“ број 31/11) важећи у време кад је одлука о парничним трошковима постала правноснажна и извршна.

По становишту ревизијског суда, основани су наводи тужене да је у овом спору погрешно примењено материјално право.

Обавеза накнаде парничних трошкова је новчана обавеза и зато странке у парничном поступку имају право да захтевају и наплату законске затезне камате на тражене трошкове поступка, у смислу члана 277. Закона о облигационим односима. Међутим, о том праву странке одлучује се у парничном поступку у којем се ти трошкови досуђују, а не у посебном парничном поступку. Према одредби члана 159. став 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 125/04), важећег у време када је донета пресуда Другог општинског суда у Београду П 2497/06 од 31.10.2008. године, странка је дужна да одређени захтев по врсти и висини трошкова постави најкасније на последњем рочишту за главну расправу у поступку пред првостепеним судом, односно пре закључења расправе пред већем другостепеног суда (осим ако се ради о доношењу одлуке без претходног расправљања, у ком случају је странка дужна да захтев за накнаду парничних трошкова истакне у предлогу о коме суд мора да одлучи). Исто је предвиђено и чланом 163. став 3. сада важећег Закона о парничном поступку. Уколико странка истовремено са захтевом за накнаду трошкова парничног поступка не поднесе и захтев за исплату законске затезне камате на трошкове поступка, не може у посебној парници тражити исплату законске затезне камате на износ парничних трошкова досуђен у другој парници.

Следствено изложеном, по оцени ревизијског суда, захтев за исплату затезне камате на износ трошкова парничног поступка не може бити предмет посебног тужиљиног захтева (парнице). Одредба члана 35. став 2. Закона о извршном поступку, важећег у време закључења главне расправе у поступку у којем су тужиоцима досуђени парнични трошкови, није представљала сметњу да у тој парници тужиоци истакну и захтев за плаћање затезне камате на тражене трошкове поступка.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Одлука о трошковима поступка, садржана у трећем ставу изреке, донета је применом члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. ЗПП. Тужена је успела у овом спору и зато има право на накнаду парничних трошкова у траженим износима за састав жалбе у износу од 12.000,00 динара и састав ревизије у износу од 18.000,00 динара.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић